Myndighetens beredskapsplan

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Kontrollmyndigheterna i livsmedelskedjan ska ha beredskapsplaner för att kunna vidta åtgärder om foder och livsmedel kan utgöra en allvarlig risk mot djur eller människor. Här kan du läsa hur du kan utforma en sådan plan.

Beredskapsplanens uppbyggnad

Alla kontrollmyndigheter i livsmedelskedjan ska ha beredskapsplaner, och vara beredda att genomföra dessa planer, så att åtgärder snabbt och verkningsfullt vidtas om foder och livsmedel utgör en allvarlig risk mot djur eller människor. Det framgår av artikel 5.1i och artikel 115 i förordning (EU) nr 2017/625. Det finns även krav på vad beredskapsplanen för en myndighet som kontrollerar livsmedel och dricksvatten ska innehålla. Se 3 h § respektive 3 d § (för dricksvatten) i LIVSFS 2005:21.

I myndighetens beredskapsplan för kontrollen i livsmedelskedjan ska det enligt 3 h § i LIVSFS 2005:21 framgå:

- I vilka nödsituationer beredskapsplanen är tillämplig.
- Organisation och ansvarsfördelning när beredskapsplanen är tillämplig.
- Rutiner för handläggning och annat arbete i nödsituationer.
- Hur myndigheten säkerställer tillgång till den personalstyrka och den kompetens som myndigheten behöver i nödsituationer.
- Vilka funktioner inom myndigheten och andra organisationer som ska kontaktas i nödsituationer samt deras aktuella kontaktuppgifter.
- Hur myndigheten informerar och kan kontaktas av allmänheten när detta behövs av hälso- eller säkerhetsskäl.
- Myndighetens rutiner för att säkerställa att uppgifterna i beredskapsplanen är aktuella.
- Hur myndigheten testar och utvärderar om beredskapsplanen är ändamålsenlig.

På myndigheter finns i regel en övergripande beredskapsplan som gäller för alla myndighetens avdelningar. I beredskapsplanen för kontrollen i livsmedelskedjan kan du hänvisa till rutiner och funktioner som beskrivs i en övergripande plan. De övergripande beredskapsplanerna tar sällan upp rutiner för myndighetens kontrollverksamhet. Kontrollmyndigheten behöver därför ta fram egna rutiner för hur kontrollen ska genomföras vid en nödsituation.

Stödmaterial och exempel

Här finns länkar till bland annat information om hur myndigheten kan arbeta med att ta fram en beredskapsplan. Det finns även exempel på hur en färdig plan kan testas på ett enkel sätt.

Stödmaterial för att ta fram en beredskapsplan

Handbok - Livsmedelskontroll vid kris och höjd beredskap

Presentation från seminarium om handboken

Folder - Steg för steg mot en beredskapsplan (webbversion)

Folder - Steg för steg mot en beredskapsplan (för utskrift)

Mallar - Handbok om Livsmedelskontroll vid kris och höjd beredskap

Inspirationsfilmer

Film - Ta fram beredskapsplan, för politiker

Film - Ta fram beredskapsplan, för chefer

Film - Ta fram beredskapsplan, för inspektörer

Utbildning

E-utbildning: Livsmedelskontroll vid kris och höjd beredskap

Övningar

Film om hur de enkelt

Film om hur du enkelt kan öva bortfall av el och IT.

Film - Öva personalbortfall

Film - Öva transportbortfall

Seminarieövningar för livsmedelskontrollen

Ansvar och roller

Livsmedelsföretag och dricksvattenproducenter har ansvar för att de produkter som de släpper ut på marknaden är säkra. Se artikel 14 i förordning (EG) nr 178/2002. Det ansvaret gäller också vid kris.

Myndigheter har ett ansvar att utföra offentlig kontroll av att företagare följer lagstiftningen. Myndigheterna har också ett ansvar att vidta verkningsfulla åtgärder i de fall företagare inte följer reglerna. Myndigheternas ansvar gäller även i kris. Krishanteringen vid nödsituationer är ett samspel mellan företag och kontrollmyndigheter.

Vid en kris ska kontrollmyndigheten:

- spåra smitta eller förorening i livsmedel och dricksvatten
- agera så att smittan eller föroreningen inte sprids
- kommunicera med alla som berörs av krisen

Vid en kris ska livsmedelsföretag och vattenproducenter:

- utreda orsaken till problemet
- dra tillbaka förorenade livsmedel och åtgärda problemet
- kommunicera med kontrollmyndigheten och alla som berörs av krisen

Vid en kris eller större utbrott kan kontrollmyndigheten behöva kontakta andra myndigheter och aktörer, ibland skyndsamt. För att snabbt kunna få kontakt vid en krissituation bör kontaktvägar och kontaktuppgifter i beredskapsplanen regelbundet uppdateras och testas.

Myndigheters och andra aktörers ansvar och stöd vid utbrott

Beredskapsplaner och ömsesidigt stöd (NKP-webben)

Krisberedskap för dricksvatten

Senast uppdaterad 11 juni 2026 Ansvarig grupp ROR_LLK